

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobce: **J. S.**
zastoupen obecnou zmocněnkyní M. S.
oba X

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2025, čj. MPSV-2025/180368-921,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 8. 9. 2025, čj. MPSV-2025/180368-921, *se ruší a věc se vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalobci *se nepřiznává* náhrada nákladů.
- III. Žalovaný *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalobce trpí paranoidní schizofrenií a čerpá příspěvek na péči. Požádal o jeho zvýšení s tím, že se nachází v nejvyšším IV. stupni závislosti. Podle žalovaného však jeho závislost na pomoci jiné osoby dosahuje III. stupně. Žalobce podle něj nezvládá celkem sedm základních životních potřeb. Ke IV. stupni tedy chybí nezvládání dvou dalších potřeb. Na soud se žalobce obrací již podruhé. První rozhodnutí žalovaného soud totiž zrušil, protože

posudkoví lékaři řádně nezohlednili veškeré skutečnosti plynoucí z podkladů, které měli k dispozici. Ze stejného důvodu soud zrušil i nyní napadené druhé rozhodnutí žalovaného.

II. Dosavadní vývoj

2. Žalobce požádal v září roku 2023 o změnu výše příspěvku na péči. Domáhal se přiznání IV. stupně závislosti na péči jiné fyzické osoby. Úřad práce žádosti nevyhověl a setrval na I. stupni. Proti tomuto rozhodnutí se žalobce odvolal. Žalovaný si v odvolacím řízení vyžádal posudkové hodnocení od své posudkové komise. Rozhodnutím ze dne 25. 6. 2024, čj. MPSV-2024/146407-913 („první rozhodnutí žalovaného“), pak žalobci přiznal příspěvek na péči ve II. stupni. Konkrétně mu ho zvýšil z 880 Kč na 4 400 Kč měsíčně. Žalobce tehdy podle žalovaného nezvládal celkem pět základních životních potřeb („potřeby“): *mobilitu, péči o zdraví, osobní aktivity, péči o domácnost a orientaci*.
3. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu. Zdejší soud rozsudkem ze dne 8. 11. 2024, čj. 41 Ad 17/2024-22 („první rozsudek“), první rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení pro nepřezkoumatelnost a nedostatečně zjištěný skutkový stav. Soud žalovanému vytknul zejména to, že posouzení zvládání potřeb *stravování, oblékání a obouvání a tělesné hygieny* nebylo úplné, dostatečné a přesvědčivé.
4. V navazujícím řízení si žalovaný vyžádal dva nové posudky. Prvním z nich byl posudek ze dne 11. 3. 2025. Žalovaný však naznal, že tento posudek není úplný, přesvědčivý a dostatečný. Vyžádal si proto si doplňující posudek. Dne 29. 7. 2025 tak posudková komise zdravotní stav žalobce znovu přezkoumala a vydala doplňující posudek („druhý posudek“). Žalobce nevyšetřila.
5. Žalovaný na základě druhého posudku vydal nové rozhodnutí dne 8. 9. 2025, čj. MPSV-2025/180368-921 („druhé rozhodnutí žalovaného“). Požadovaný IV. stupeň žalobci stále nepřiznal. Žalobce podle druhého posudku nově nezvládá sedm potřeb: *mobilitu, orientaci, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, péči o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost*. Tento rozsah odpovídá těžké závislosti ve III. stupni. Zbýlé tři potřeby (*komunikace, stravování a výkon fyziologické potřeby*) žalobce podle posudku zvládá alespoň v přijatelném standardu, byť často s obtížemi nebo pomaleji.
6. Pokud šlo o (ne)zvládání *komunikace a stravování*, tak posudková komise neshledala objektivní medicínské důvody pro závěr, že by žalobce tyto potřeby nezvládal zcela nebo těžkým způsobem. Potřeba dohledu nebo pomoci sama o sobě neznamená nezvládání potřeby. Posudkové hodnocení vychází z funkčního dopadu zdravotního stavu při využití běžně dostupných pomůcek a úprav prostředí. Pokud je žalobce schopen danou činnost vykonat samostatně, byť za použití pomůcek, nelze tuto potřebu považovat za nezvládanou. Posudková komise hodnotí zdravotní stav objektivně na základě lékařských nálezů a sociálního šetření, nikoli podle subjektivního vnímání obtíží nebo organizační náročnosti péče.

III. Žaloba a vyjádření žalovaného

7. Žalobce tvrdí, že žalovaný nesprávně vyložil pojem *zvládnutí potřeby*. Považoval totiž za zvládnuté i ty potřeby, které však žalobce zvládá pouze za stálého dohledu a s asistencí pečující osoby. Žalobce takový postup považuje za rozporný se zákonem o sociálních službách i s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Podle jeho judikatury nelze potřebu

považovat za zvládnutou, pokud se člověk při jejím naplnění neobejde bez pomoci nebo dohledu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, čj. 6 Ads 99/2012-43).

8. Žalobce dále poukazuje na rozpor rozhodnutí s lékařskou zprávou ošetřujícího psychiatra ze dne 11. 7. 2025 („lékařská zpráva“). Podle ní žalobce není schopen bez trvalého dohledu vykonávat většinu potřeb, včetně *stravování* a *komunikace*. Žalovaný se s těmito závěry nevypořádal věcně a omezil se na obecná konstatování, která jsou s odborným nálezem v rozporu.
9. Žalobce také namítá závažné procesní pochybení spočívající v tom, že posudková komise jednala bez jeho přítomnosti. Takový postup považuje za rozporný se zásadou zjištění skutečného stavu věci a s judikaturou, která zdůrazňuje význam osobního vyšetření posuzované osoby. Žalobce rovněž upozorňuje, že žalovaný nerespektoval závazný právní názor krajského soudu vyslovený v prvním rozsudku. Druhé rozhodnutí žalovaného není opět přezkoumatelné. Obecná tvrzení o úplnosti a přesvědčivosti posudku nejsou dostatečná.
10. **Žalovaný** zdůraznil, že lékařskou zprávu posudková komise řádně zhodnotila. Na jejím základě také dovodila, že žalobce se nachází ve III. a nikoliv ve IV. stupni závislosti. Pokud jde o námitku ke zvládnutí *komunikace*, tak žalovaný zopakoval argumentaci ze svého druhého rozhodnutí. Poznamenal, že ani soud v prvním rozsudku ani lékařská zpráva neuvádí konkrétní důvody, proč by tuto potřebu žalobce nezvládal. Pokud jde o *stravování*, tak posudková komise neshledala objektivní medicínský základ pro uznání potřeby stravování za nezvládanou.
11. K nepřítomnosti žalobce při jednání posudkové komise žalovaný odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2018, čj. 10 Ads 248/2017-61. Z něj vyplývá, že úkolem posudkové komise primárně není vyšetřování posuzovaných osob, ale pouze posudkové zhodnocení nálezů klinických lékařů. Posudková komise sice může v případě pochybností o průkaznosti některých nálezů provést při jednání orientační vyšetření posuzované osoby, zákon to však nepředepisuje.
12. Žalovaný se neztotožňuje ani s názorem žalobce o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí. Posudková komise vypořádala veškeré rozhodující skutečnosti a uvedla konkrétní důvody, proč nebyly určité potřeby uznané za nezvládané. Posudkový závěr je tedy úplný a přesvědčivý.

IV. Posouzení věci

13. Žaloba je *důvodná*.
14. Obecná právní východiska pro posouzení věci soud shrnul v bodech 17-23 svého prvního rozsudku. Obě strany už je proto znají a soud si z toho důvodu na ně pro stručnost dovoluje odkázat. Stejně tak soud odkazuje na obecné výtky, které měl vůči prvnímu rozhodnutí žalovaného a které se bohužel uplatní i nyní, Soud je taktéž pro stručnost rozsudku nebude sáhodlouze opakovat (blíže viz body 30 až 36 prvního rozsudku).
15. Podle zákona o sociálních službách se osoba považuje závislou ve IV. stupni, pokud z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá devět nebo deset potřeb. Žalobce podle druhého rozhodnutí žalovaného nezvládá celkem sedm potřeb. Oproti svému prvnímu rozhodnutí mu žalovaný nyní uznal za nezvládané i potřeby *oblékání a obouvání* a *tělesné hygieny*. Sedm nezvládaných potřeb však stále ještě znamená III. stupeň závislosti na

pomoci jiné osoby [§ 8 odst. 2 písm. c) zákona o sociálních službách]. K uznání IV. stupně závislosti chybí nezvládání minimálně dvou dalších potřeb [§ 8 odst. 2 písm. d) zákona o sociálních službách]. Podle žalovaného však žalobce potřeby *kommunikace*, *stravování* a *výkonu fyziologické potřeby* zvládá, třebaže je vykonává složitěji či déle než zdravá osoba.

16. Mezi účastníky je nyní sporu o potřeby *kommunikace* a *stravování*. Jejich případné nezvládání už by zakládalo nárok na IV. stupeň závislosti žalobce. Soud se proto níže zaměří na to, jestli žalovaný přezkoumatelně a s oporou ve druhém posudku řádně zdůvodnil, že je žalobce zvládá. Soud se naopak nebude dále věnovat potřebě *výkonu fyziologické potřeby*, jejíž zvládání žalobce nikdy adresně nezpochybňoval (viz už bod 26 prvního rozsudku).

a. Stravování

17. Pokud jde o *stravování*, tak náprava vad posouzení jejího zvládání byla předmětem závazného pokynu pro další řízení, který plynul z prvního rozsudku. Z podkladů ve spise podle soudu plynuly pochybnosti, nakolik si žalobce dokáže bez dohledu nebo pomoci vybrat ke konzumaci hotový nápoj a potraviny nebo konzumovat stravu v obvyklém denním režimu. Tyto pochybnosti potvrzovalo i sociální šetření, ze kterého vyplynulo, že je žalobci jídlo nutné naservírovat a pokud nechce, tak nejl. Neohlídá si stravovací ani pitný režim a neřekne, jestli má hlad nebo žízeň. Byť tedy žalobce zvládal *stravování* fyzicky, tak bylo nutné, aby se s ohledem na jeho onemocnění žalovaný zabýval tím, zda ho zvládá i po mentální stránce (viz hlavně body 27 a 32 prvního rozsudku).
18. Žalovaný ve svém rozhodnutí konstatuje, že *nelze prokázat postižení*, které by bránilo ve výběru hotového nápoje či potraviny ke konzumaci, nalít nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, najíst se a napít se, dodržovat případně stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu či přemísťovat stravu a nápoj na místo konzumace. Z těchto důvodů neuznává potřebu za nezvládnutou. Odkazuje se tedy jen na nedostatek diagnózy a lékařskou zprávu. Výsledky sociálního šetření ponechává stranou.
19. Tím se však dopustil stejné chyby, jakou mu soud vytkl již ve svém prvním rozsudku. Žalovaný ve vztahu ke *stravování* ponechal ve svém rozhodnutí prakticky tatáž slova jako ve svém prvním rozhodnutí. Takové vypořádání je však mimoběžné se závazným pokynem plynoucím z prvního rozsudku. To platí i pro druhý posudek. Není sporu o tom, že žalobce zvládne jednotlivé aktivity potřeby *stravování* po fyzické stránce. Žalovaný a druhý posudek však ale nerozptýlili výše zmíněné pochybnosti o tom, že si žalobce psychicky dokáže bez dohledu nebo pomoci vybrat ke konzumaci hotový nápoj a potraviny nebo konzumovat stravu v obvyklém denním režimu.
20. Posudková komise přitom ve druhém posudku ve shrnutí lékařské zprávy výslovně uvádí, že nad *stravováním* je třeba *přímý dohled*. To naznačuje, že tuto potřebu žalobce nenaplnuje v tzv. přijatelném standardu (§ 1 odst. 4 vyhlášky). Druhý posudek ani žalovaný se přitom s lékařskou zprávou nijak nevypořádali. Nejedná se pouze o subjektivně udávané potíže pacienta, ale o hodnocení zdravotního stavu a jeho dopadu na žalobcův každodenní život ze strany žalobcova ošetřujícího lékaře.
21. Soud tedy stále má pochybnosti, které vyjádřil již v prvním rozsudku. Očekával nyní s ohledem na výrok druhého rozhodnutí žalovaného, že se z druhého posudku dozví, proč tedy posudková komise považuje tuto potřebu za zvládnutou. Takovou odpověď však

v druhém posudku ani v druhém rozhodnutí žalovaného bohužel nenašel. Je zde opět pouze odkaz na chybějící postižení.

22. Soudu proto konstatuje, že žalovaný nerespektoval závazný pokyn plynoucí z prvního rozsudku a jeho rozhodnutí je nadále v této části nepřezkoumatelné. Lze jen odkázat na výtky, které v tomto směru soud vůči žalovanému vznesl ve svém prvním rozsudku (body 27 a body 30 až 36). Související námitky žalobce jsou tedy důvodné.

b. Komunikace

23. Žalobce ještě ve své žalobě zpochybňuje závěr žalovaného o zvládnání potřeby *komunikace*. Související posouzení je přitom kriticky důležité, protože by hypoteticky – pokud by žalovaný v dalším řízení shledal, že žalobce nezvládá *stravování*, což soud samozřejmě nijak nepředjímá – mohlo jít o devátou nezvládanou potřebu. Neuplatnil by se tedy scénář, který žalovaný zmínil ve svém rozhodnutí, že „i kdyby potřeba *stravování* byla uznána za nezvládanou, tak by to nemělo vliv na změnu posudkového závěru a účastník řízení by měl stále nárok na III. stupeň příspěvku na péči.“ Žalobce by se v případě zjištěného nezvládnání *stravování* i *komunikace* naopak mohl stát závislým na pomoci jiné osoby v jím kýženém IV. stupni.
24. Soud si současně uvědomuje – a žalovaný na to správně poukazuje –, že se soud v prvním rozsudku potřebou *komunikace* nezabýval. Soud tehdy uvedl, že žalobce neuvedl žádné konkrétní důvody, proč by tuto potřebu účastník řízení nezvládal a ani z tehdejších podkladů nic takového nevyplývalo (viz bod 26 prvního rozsudku). To ovšem platilo pro skutkový a důkazní stav, ze kterého soud ve svém prvním rozsudku vycházel. Teď však soud přezkoumává druhé rozhodnutí žalovaného vydané po vrácení věci. Skutkový stav se uplynutím času mohl změnit.
25. Posudková komise přitom ve svém druhém posudku shrnuje závěry lékařské zprávy, která je určitou novou skutečností mezi podklady o zdravotním stavu žalobce. Podle ní je žalobce „omezen v základních denních aktivitách – osobní hygiena, oblékání, stravování a užívání léků, *nad vším je třeba přímý dohled*.“ (zvýraznil soud). Posudková komise také shrnuje, že „stav je dle lékaře léčbou neuspokojivě kompenzovaný, *nutný neustálý dohled téměř nad vším*.“ (zvýraznil soud). Ze shrnutí této lékařské zprávy je tedy patrná potřeba dohledu nad téměř všemi aspekty běžného života žalobce. Druhý posudek také uvádí, že žalobce „nechce komunikovat, sám mluvit nezačne, odpovídá velmi stroze.“ Následně však uvádí pouhý výčet všech aktivit týkajících se *komunikace* podle vyhlášky. S tím, že je žalobce zvládá. Neupřesňuje, na základě jakých skutečností posudková komise k tomuto závěru dospěla.
26. Lékařská zpráva tedy nově také přináší jisté pochybnosti o tom, zda žalobce nyní potřebu *komunikace* zvládá. Vyplývá z ní, že žalobce vyžaduje trvalý dohled (*téměř*) *nad všemi* aspekty běžného života. Není jasné, zda to nezahrnuje i *komunikaci*.
27. Příloha č. 1 k vyhlášce přitom v písm. c) vymezuje potřebu komunikace například těmito aktivitami: chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům či používat běžné komunikační prostředky. Soud napadá, že dnes mnozí lidé dostávají telefonáty a zprávy od různých subjektů, přičemž část z nich může být i klamavá nebo vyloženě podvodná. Pokud člověk nerozumí obsahu sdělení, špatně je vyhodnocuje nebo neumí bezpečně reagovat, za pomoci běžných komunikačních prostředků, tak se může snadno dostat do situace, ve které

způsobí sobě či své domácnosti škodu (např. finanční). A pokud žalobce podle lékařské zprávy vyžaduje trvalý dohled téměř nad všemi aspekty běžného života, tak je otázkou, jestli by bez něj (tzn. v přijatelném standardu) dokázal pochopit reálný obsah podobné komunikace, porozumět symbolům v ní použitých a bezpečně tedy používat komunikační prostředky.

28. Druhý posudek a druhé rozhodnutí žalovaného proto měly na lékařskou zprávu v tomto směru lépe zareagovat a uvědomit si, že vnáší nejasnosti i do otázky zvládání potřeby *komunikace*. Na to měli posudková komise a žalovaný přesvědčivě zareagovat, tj. přezkoumatelně s oporou ve spise tyto pochybnosti vyvrátit a náležitě odůvodnit, že žalobce všechny aktivity spadající pod potřebu *komunikace* ve skutečnosti zvládá. Námitky žalobce jsou proto i ve vztahu k této potřebě důvodné.

c. Žalovaný měl žádat po posudkové komisi, aby žalovaného vyšetřila, nebo aby lépe vysvětlila, proč ho nevyšetřila

29. Soud obecně souhlasí se žalovaným a jím citovanou judikaturou, že posudková komise nemusí posuzovanou osobu v každém případě osobně vyšetřit. Byť by vyšetření mělo být pravidlem, v mnoha případech bude určitě postačovat jen dostatečná posudková dokumentace. V případě žalobce však jde o specifickou situaci, ve které již vyšetření bylo podle soudu namístě. Existují totiž nesrovnalosti mezi podkladovou dokumentací a závěry druhého posudku (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2022, č. j. 5 Ads 38/2021-26, bod 28 a tam citovaná judikatura). Ty do věci přinesla lékařská zpráva, jak soud výše popisoval.
30. Posudková komise pak měla lépe docenit, že je žalobcův stav poměrně závažný – je na pomezí III. a IV. stupně závislosti na pomoci jiné osoby. Jeho situace je skutečně hraniční. Přesvědčivosti druhého posudku by proto za těchto okolností určitě prospělo, pokud by se zakládal i na osobním vyšetření žalobce.
31. Jak zvládání potřeby *stravování*, tak zvládání potřeby *komunikace* jsou přitom oblastmi, které se dají velmi dobře zhodnotit právě při osobním vyšetření. Posudkové komisi umožní lépe stav posuzovaného zhodnotit. Pokud ho totiž posudková komise osobně nevidí, musí o to lépe a jasněji vysvětlit, z jakých přesně listinných podkladů vychází, co z každého z nich zjišťuje, a proč jí to také stačí k jistému závěru o (ne)zvládání potřeby. Jestliže se v nových podkladech objevují alespoň známky potíží u potřeb, v jejichž případě je sporu o jejich zvládání, a posudek pak stojí jen na obecném tvrzení, že je posuzovaný zvládá s citací aktivit podle vyhlášky, působí takový závěr nevěrohodně a nepřesvědčivě. To se stalo i nyní ve vztahu ke zvládání potřeb *komunikace* a *stravování*, jejichž zvládání lékařská zpráva zpochybnila. Pokud by však proběhlo osobní vyšetření a posudková komise by svůj závěr o zvládání sporných potřeb opřela o poznatky zjištěné při něm, pak by posudek mohl obstát, jestliže by to vedlo k odstranění vzniklých nesrovnalostí.
32. Při vyšetření žalobce se konkrétně mohlo ověřit, jak žalobce například používá běžné komunikační prostředky, jak chápe obsah přijímaných a sdělovaných zpráv apod. Nebo zda zvládá i po mentální stránce aktivity spadající pod potřebu stravování. To si měl uvědomit i žalovaný a žádat po posudkové komisi, aby si žalobce k osobnímu vyšetření předvolala. Nebo aby mnohem pečlivěji vysvětlila, že to stále není třeba. Roli hraje i to, že žalobce podal žádost, o níž se vede toto řízení, v září 2023. Uplynulý čas, po který není finálně rozřešeno, zda je nebo není závislý na pomoci jiné osoby ve IV. stupni, je dalším důvodem, proč spíše

k osobnímu vyšetření přistoupit. Výsledné posudkové hodnocení by na jeho základě bylo aktuálnější, komplexnější a přesvědčivější.

33. Námitka žalobce týkající se neprovedeního osobního vyšetření je proto taktéž důvodná.

d. Závěrečné shrnutí

34. Soud shrnuje, že druhý posudek ani druhé rozhodnutí žalovaného neobsahují srozumitelné a konkrétní vysvětlení, proč sporné potřeby *komunikace* a *stravování* považují za zvládané, ačkoliv z hodnocených podkladů vyplynuly pochybnosti o jejich zvládnutí. Soud opakuje, že výše popsané pochybnosti nelze rozptýlit pouhým paušálním tvrzením. Je nutné podrobně se zabývat všemi spornými dílčími aktivitami, které tvoří uvedené potřeby podle vyhlášky, a závěr doložit na zjištěném skutkovém stavu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2015, čj. 4 Ads 167/2015-27, bod 31).
35. V dalším řízení tedy již žalovaný bude muset přezkoumatelně, ve světle všech dosavadních výtek soudu a s oporou v náležitém posudku posudkové komise vyhodnotit, zda žalobce zvládá potřeby *komunikace* a *stravování*. Podle soudu je současně žádoucí, aby žalovaný trval na účasti žalobce při jednání posudkové komise, což by mohlo vést k odstranění existujících nesrovnalostí. Pokud posudková komise bude trvat na tom, že to není třeba, pak ovšem bude muset tento závěr o mnoho lépe odůvodnit.
36. Soud stejně jako v prvním rozsudku netvrdí, že žalobce definitivně nezvládá potřeby, které žalovaný a posudková komise uznali za zvládané. Takový závěr by byl v tuto chvíli předčasný. Nicméně způsob, jakým žalovaný a posudková komise pojali své rozhodnutí a posudek, nenasvědčoval tomu, že by své závěry měli dostatečně podložené.

VI. Závěr a náklady řízení

37. Soud z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Žalovaného v dalším řízení váže závazný právní názor soudu.
38. Pokud jde o náklady řízení, tak žalobce sice byl úspěšným účastníkem řízení, ale žádné náklady řízení si nevyčísлил. Proto mu je soud nepřiznal. A žalované jako neúspěšné účastníci řízení právo na náhradu nákladů řízení nevzniklo.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 30. ledna 2026

Martin Kopa, v. r.
samosoudce

